

постављене као креација савезног устава. Покрајине су овим Уставом постале конститутивни елемент федерализма и непосредни субјект федерације, изједначене по својим функцијама са осталим републикама и непосредно представљене у органима власти федерације. Стицањем својства конститутивног елемента федерализма покрајине су подржављене или, боље рећи, постале су државе са оригиналним функцијама и овлашћењима и потпуно се изједначиле са републикама у погледу свог положаја и утицаја на вршење функција федерације и остваривања заједничких интереса. Ово побољшање положаја покрајина је учињено на рачун погоршања и слабљења уставног положаја Републике Србије која више није била равноправна са осталим југословенским републикама нити је функционисала као јединствена политичка и правна целина. Србија више није била представљена нити је одлучивала у органима федерације као јединствен државни и политички субјект (као остале републике), с обзиром да су покрајине биле представљене у федерацији одвојено од Републике Србије а такође су одвојено учествовале у вршењу федералних послова и одлучивању преко својих изабраних представника. Овај нови модел аутономије није произашао из научних сазнања и упоредно правних и политичких искустава, већ је био дело експеримента и волунтаризма државно-партијског руководства Југославије и Србије. Из оваквог модела се изродила једна нетипична аутономија са изразитом физиономијом и елементима државности и суверености, што се види по томе што је имала свој устав, територију, право да успоставља и организује своје органе власти, законодавну функцију која је била једнака са законодавством осталих република, обезбеђивала је судску заштиту грађанима као и уставно-судску заштиту, односно контролу уставности закона, других прописа и општих аката и др.¹³⁹ Оваква јака и подржављена аутономна покрајина је постала елемент асиметричности у уставном уређењу социјалистичке Југославије и Србије и генератор њихове све дубље кризе која је кулминирала 90-тих година крвавим распадом југословенске федерације али и неизбежним уставним променама (1989) које су покрајине вратиле у њихове оквире, а Србију успоставили као јединствену и суверену државу на целокупном њеном политичком и правном подручју.

Република Србија (својим Уставом од 1990.) напушта концепцију квазиаутономије и враћа се њеном изворном и правом значењу и одређује је као облик територијалне организације унутар Србије. Овај Устав утврђује постојање две аутономне јединице: покрајине Војводине и